

PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎNTRE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Autor: Moisan Isabella
Școala Gimnazială nr. 13 Ploiești, jud. Prahova

Sistemul de învățământ

Sistemul de învățământ face parte din sistemul instituțional al educației. El cuprinde sistemul instituțiilor școlare, în care se desfășoară procesul instructiv-educativ. Ariile curriculare existente în sistemul de învățământ românesc actual sunt: Limbă și comunicare, Matematică și științe, Om și societate, Arte, Educație fizică și sport, Tehnologii, Consiliere și orientare.

Procesul de învățământ

Ca subsistem al sistemului de învățământ, procesul de învățământ presupune activități informative, formative și educative, de transformare succesivă a elevilor potrivit cu idealul educațional stabilit de societate. În România, legea învățământului prevede ca ideal educațional formarea unei personalități autonome și creative. Didactica studiază procesul de învățământ în ansamblu, pe trepte de școlaritate și pentru toate tipurile de școli.

Procesul de învățământ se desfășoară într-un cadru instituționalizat, după norme, principii, reguli, vehiculează conținuturi precizate după criteriile pedagogice utilizând strategii didactice și criteriile de eficiență. Manifestă deschidere către influențele externe sistemului și se optimizează continuu.

Rolurile procesului de învățământ sunt:

- să comunice conținuturi;
- să formeze capacități;
- să sprijine învățarea;
- să dezvolte personalitatea ș.a.

Procesul de învățământ are:

- caracterul sistemic fiind alcătuit din subsisteme interdependente;
- caracter biunivoc pentru că atât educatorii cât și educații își aduc aportul la proces;
- caracter interacționist între educatori și educați cât și între educații ce interacționează între ei;
- caracterul axiologic datorită valorilor ce le vehiculează;
- caracterul planificat pe baza unor documente curriculare oficiale;
- caracterul cognitiv, informativ, formativ, logic și rațional.

Procesului de învățământ poate fi abordat ca un subsistem social. Fluxurile de intrare sunt reprezentate de informații științifice, resurse umane, materiale, contextuale și de timp. Procesul de învățământ se face prin predare, învățare și evaluare cu sprijinul unor metode și strategii. Fluxuri de ieșire sunt reprezentate de promoțiile de absolvenți.

Viziunea integratoare asupra procesului de învățământ este utilă pentru stabilirea obiectivelor, resurselor, strategiilor de organizare, evaluare, reglare.

Procesul de învățământ promovează educația în prezența educatorului, pregătit special pentru aceasta. Funcțiile procesului instructiv-educativ sunt: instructive, de comunicare a valorilor culturale și științifice și formative, pentru integrarea socială a viitorilor absolvenți. Procesul de învățământ este un sistem cu autoreglare prin conexiunea indirectă de la educat la educator. Este un proces managerial, căci educatorii sunt manageri ai situațiilor de învățare și are drept componente : predarea, învățarea și evaluarea.

Procesul de învățământ are:

- o dimensiune funcțională prin legătura sa cu sistemul de învățământ;
- o dimensiune structurală prin resursele pedagogice, umane, materiale, financiare, informaționale, temporale implicate ;
- o dimensiune operațională prin activitatea concretă de predare, învățare, evaluare;

Procesului de învățământ imprimă prin educație o direcție ascendentă dezvoltării personalității umane.

Procesul de învățământ stabilește interrelații cu sistemul de învățământ, sistemul supraordonat lui. Relații se realizează și între componentele sistemului de învățământ (finalități, metode, mijloace de învățământ) și componentele sociale (ideal social, nivel de dezvoltare al tehnicii, grad de cunoaștere).

„În cadrul procesului de învățământ există:

- legături ierarhice (finalitățile educaționale determină modul de structurare a conținuturilor și construirea probelor de evaluare)
- legături de dirijare (conținuturile stimulează alegerea metodelor didactice)
- legături genetice (mai întâi se stabilesc conținuturile și metodele de predare și ulterior strategiile de evaluare și autoevaluare)
- legături de funcționare (feedbackul are rol de reglare a procesului, el facilitând evaluarea componentelor procesului de învățământ)
- legături de dezvoltare(o inovație la nivelul metodelor didactice face necesară o reconfigurare a tuturor celorlalte elemente ale procesului)” (Potolea, Neacșu, Iucu, Pânișoara, 2008).

Procesul de învățământ presupune proiectarea didactică, deci elaborarea unui plan. Se poate face o paralela între proiectarea unei călătorii și proiectarea didactică a unei ore.

Întrebări pentru proiectarea unei călătorii	Repere ale proiectării didactice
1. În ce scop călătoresc, unde vreau să ajung?	1. Obiective (ținte de atins prin activitatea educațională)
2. Ce voi face? (excursii / lectura, odihnă)	2. Conținuturi (mijloace prin care ating obiectivele)
3. Cu cine / ce? (cu cine merg, ce iau cu mine, cu ce călătoresc), cât timp?	3. Resurse (umane, materiale, de timp)
4. Cum voi face? (itinerar, cum îl realizez)	4. Strategii, metode (ordonarea parcursului didactic, alegerea căilor adecvate obiectivelor, conținuturilor și resurselor)
5. Cât am reușit să fac din ce mi-am propus?	5. Evaluare, autoevaluare (cât și cum au asimilat elevii, cât și cum am reușit să fac din ce mi-am propus?).

(Sămihăian, Norel , 2011, p. 29)

De proiectarea didactică depinde eficiența activităților instructiv-educative. Există două modele curriculare de proiectare pedagogică: unul tradițional, centrat pe conținuturi și altul modern centrat pe obiective.

Școala tradițională	Școala modernă
Strategiile didactice sunt centrate pe predare.	Strategiile didactice sunt centrate pe învățare.
Se bazează pe informațional.	Se țintește formarea de competențe funcționale.
Profesorul este în centrul atenției elevilor. și își impune punctul de vedere. Elevii urmăresc explicațiile profesorului și lucrează izolat. Învățarea avea loc prin memorare și reproducere de cunoștințe, astfel că învățarea conduce la competiție între elevi și apoi la ierarhizare.	Elevii lucrează împreună, dar și în parteneriat cu profesorul . Elevii se grupează potrivit sarcinilor didactice, comunică și chiar se deplasează prin clasă. Activitatea pe grupe (omogene sau eterogene) sau pe perechi este recomandată pentru dezbateri, studii de caz, proiecte. Elevii cooperează în rezolvarea sarcinilor de lucru, exprimă puncte de vedere proprii, pun și își pun întrebări cu scopul de a înțelege. Învățarea se realizează prin cooperare.
	Activitatea individuală (independentă) este folosită la redactarea compunerilor, la lectură sau la interpretarea textelor.
	Activitatea frontală se folosește în timpul lecturii model sau a prelegerilor. Prin întrebări frontale se verifică atenția elevilor. Excursiile și vizitele tematice la muzee, cercurile literare sunt tot activități frontale.
	Se aleg variantele optime pentru organizarea activității elevilor în funcție de diferitele tipuri de lecții.
Evaluarea tradițională verifică cunoștințele elevilor și pune accent pe aspectul cantitativ al informației. Elevii sunt clasificați după rezultate.	Evaluarea modernă vizează ce știu să facă elevii cu ceea ce au învățat. Pune accent pe valori și atitudini. Se evaluează progresul fiecărui elev.

Predarea și învățarea școlară sunt corelative și coevolutive, situându-se într-un raport de interdependență. Ele sunt precedate de evaluarea inițială, se desfășoară în același timp cu evaluarea formativă și sunt urmate de o evaluare finală.

Folosirea strategiilor în educație implică măiestrie și artă și sugerează că profesorii trebuie să învețe această artă. De calitatea situațiilor de învățare provocate de profesor depinde calitatea experiențelor de învățare trăite de elevi. Experiența de învățare este mod personal de interiorizare a unei situații de învățare. Ea poate genera modificarea structurilor cognitive, afective sau psihomotorii.

Fiecare elev trăiește experiențe de învățare diferite, în funcție de trăsăturile proprii de personalitate și de propria subiectivitate. Aceste experiențe nu pot fi anticipate de curriculumul oficial. Profesorul este cel care va planifica situațiile de învățare în funcție de obiectivele urmărite, dar și de trebuințele și interesele elevilor, sperând că ele vor provoca experiențe de învățare pe măsura așteptărilor.

Bibilografie:

1. Potolea, Neacșu, Iucu, Pânișoară, (2008), *Pregătirea psihopedagogică, Manual pentru definitivat și gradul II*, Editura Polirom, Iași.
2. Norel, Sâmișian, (2011), *Didactica limbii și literaturii române*, Ministerul Educației și Cercetării.